

[Vilhelm Rasmussen.]

dette Ting, skal jeg paa det nuværende Tidspunkt afholde mig fra videre Diskussion om Afstemningen og dens Betydning.

Jeg vil derimod gerne gøre nogle rent saglige Bemærkninger til den højtærede Undervisningsminister om vort Skolevæsen.

Jeg vil begynde med at takke Ministeren, fordi han har nedsat en Kommission til at gennemgaa Skolebøgerne; det trængte de i overordentlig høj Grad til. Men jeg vil have Lov til at udtale det Ønske, at denne Kommission maa faa en saa vidtstrakt Virksomhed som muligt, saaledes at man ikke begrænser sig til en enkelt Slags Skolebøger, de historiske f. Eks., men tager samtlige Skolebøger op til nærmere Undersøgelse, fordi Anskuelsen af en Art, som nok kunde trænge til at komme under Revision, ikke alene findes direkte i historiske Lærebøger, men f. Eks. indfrekte i Læsebøger, ja, de træder frem ad indirekte og højest betydningsfuld Vej gennem de gamle Anordninger om de Sange, der skal indøves i den danske Folkeskole, og uden at stille mig paa et rigoristisk Standpunkt, hvad denne Sag angaar, mener jeg dog, at der i det hele taget tiltrænges en Overvejelse af Skolebøgernes Karakter og den mere eller mindre aabenlyse Agitation, der gennem dem øves for Fortidens Anskuelser.

Naar nu imidlertid Ministeren har nedsat en saadan Kommission, vil jeg meget gerne endnu en Gang bede Ministeren tage under Overvejelse, om ikke det psykologisk rigtige Tidspunkt er inde til at give fornuftige Regler for Anvendelsen af de berømte eller berygtede store Bogstaver. I al Opdragelse gælder efter min Mening først og fremmest den Regel, at det Arbejde, der gøres af Børnene, bør gøres med mindst mulig Anstrengelse i Forhold til det Resultat, der opnaas. Lige saa lidt som man i det praktiske Liv kan forsvare at opnaa et vist Arbejdsresultat med større Anstrengelse end nødvendigt, lige saa lidt, ja, jeg vilde næsten sige, endnu meget mindre kan man i Skolen forsvare at opnaa et vist Resultat ved Anstrengelser, der er overflødige, og hvis ærede Medlemmer en Gang vil prøve paa at lægge Mærke til, om der i det, De læser, følges de almindeligt gældende Regler for Anvendelsen af store Bogstaver, eller om en Forfatter skriver efter nye moderne Regler, som man gør det i Frankrig og andre Lande, saa vil De komme til det Resultat, at hvis De ikke netop undersøger det, saa aner De ikke, om Forfatteren følger moderne og fornuftige Regler i Anvendelsen af de store Bog-

staver. Og det kommer ganske simpelt af, at man læser helt anderledes, end man almindeligvis tror. Moderne Undersøgelser har vist, at det er helt forkert at antage, at den, der læser, læser Ord for Ord, saadan som en Korrekturlæser gør det. Nej, saa snart man har nogen Øvelse i at læse, læser man mange Ord paa en Gang, de rigtig øvede et meget stort Antal Ord, uden at man har Anelse om, om der er fulgt de gammeldags Regler eller nye moderne Regler for Anvendelsen af de store Bogstaver. Saa snart man har forstaaet dette, vil man indse, at man sparer Børnene i den skolepligtige Alder, det vil sige gennem 7 Aar, uhyre meget Arbejde, hvis man indfører forstandige Regler i Stedet for de forældede, hvorefter der nu arbejdes.

Paa tilsvarende Maade forholder det sig, og det har endnu større Betydning, med vore Retskrivningsregler. Man kan med fuld Ret sige, at man anvender en mægtig Procentdel af Børnenes Arbejdstid og Arbejdskraft paa at lære dem taabelige Regler for Retskrivning. Hvis man alvorligt vilde overveje en Forandring paa dette Punkt, kunde vi først frigøre vore Børn for et mægtigt Arbejde, som for mange Børn er saa svært, at de overhovedet ikke naar et ordentligt Resultat, og samtidig vilde man vinde Tid til fornuftigt Arbejde i Skolen til Udvikling af Børnenes virkelige Intelligens, som jo ikke udvikles ved Regler for Retskrivning, der i sig selv er irrationelle. Derfor vil jeg gerne, fordi jeg har saa stor Interesse for en forstandig Opdragelse, bede den højtærede Minister — skønt han afviste mig i Fjor —, om han dog ikke i dette rent saglige Spørgsmaal endnu en Gang vil overveje, om det ikke var betimeligt, af Skaansomhed overfor vore Børn og af Interesse for at faa *det* frem i Opdragelsen, der er af virkelig udviklende Betydning, at ned sætte en lille sagkyndig Kommission eller Udvalg, eller hvad man vil kalde det, til Overvejelse af forstandige, om ikke revolutionerende Regler for Retskrivningen.

Til Støtte for denne Anmodning skal jeg give et Par Eksempler paa, hvorledes de skriver, som ikke længere er underkastede Skolens Tilsyn. I „Tilskueren“ for Maj er der en Artikel af Jeppe Aakjær, en af vore største af alle anerkendte Digtere. Han skriver „ha“, „ta“, „gi“, „sa“; han staver „halvvoxen“, altsaa med x i Strid med de gældende Retskrivningsregler — han skal have et Par „Streger“ under det! Han skriver „e“ og ikke, som det ellers skal være efter vor Retskrivning. Lad os tage H. C. Andersen, en af Danmarks største, af al Verden anerkendte